

ГОЛОВНЕ

ПУЛЬС МИРУ НА ДОНБАСІ

№88, 5–12 квітня 2022

США ВІДНОВЛЮЮТЬ ПРОГРАМУ ЛЕНД-ЛІЗУ, ЄС ЗАКЛИКАЮТЬ НАДАТИ УКРАЇНІ ВСЕ НЕОБХІДНЕ ОЗБРОЄННЯ

Президент США Джо Байден [розпорядився](#) виділити додаткову військову допомогу Україні на 100 млн доларів, до неї входитимуть оборонні товари та послуги, військове навчання та підготовка. Велика Британія [передає](#) Україні машини швидкої допомоги замість знищених у ході військових дій, а також [планує](#) передати бронемашини Mastiff. 7 квітня Сенат США одногослоно ухвалив закон про [запуск](#) ленд-лізу для України, програми, що діяла під час Другої світової війни. [Законопроект](#) має бути схвалений Палатою представників та підписаний президентом США. Його ухвалення дозволить адміністрації президента США Джо Байдена ефективніше надавати Україні озброєння та техніку. Потенціал програми ленд-лізу [аналізує](#) Atlantic Council.

Bloomberg [повідомляє](#), посилаючись на джерела, що глава європейської дипломатії Жозеп Боррель закликав країни Європейського Союзу терміново надати Україні всю необхідну зброю. Зазначається, що рішення необхідно ухвалити найближчими днями, а не тижнями. У ЄС поділяють думку, що військова кампанія на сході України матиме вирішальне значення, і є лише невелике вікно для підготовки та отримання необхідної зброї. Міністр закордонних справ ФРН Анналена Бербок на засіданні Ради ЄС 11 квітня [заявила](#), що європейським партнерам слід посилити військову підтримку України, зокрема, важким озброєнням. Вона також наголосила на важливості розслідування воєнних злочинів в Україні, додавши, що Німеччина направила

додатково 1 млн євро на проведення розслідування на місці та фіксацію показань.

Словаччина [заявила](#) про передачу Україні систем протиповітряної оборони С-300, а також [переговори](#) з продажу 16 самохідних артилерійських установок Zuzana.

Канада [заклала](#) до бюджету \$400 млн на військову допомогу Україні та ще \$800 млн на надання кредитів.

НАТО І РОСІЯ: ВІД СПІВПРАЦІ ДО ЗМІЦНЕННЯ КОРДОНІВ

Члени НАТО готові і надалі надавати Україні оборонну допомогу, необхідну для боротьби з повномасштабним російським вторгненням - про це 5 квітня [заявив](#) генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг. Він зазначив, що Росія не відмовляється від своїх амбіцій в Україні, і найближчим часом НАТО очікує настання вирішального етапу війни, спроб російської армії захопити весь Донбас та створити сухопутний перехід до окупованого Криму. Bloomberg [повідомляє](#), що деякі країни НАТО готові допомогти українській армії навчитися користуватися сучаснішим озброєнням, що відповідає стандартам Альянсу, оскільки запаси радянського озброєння у країн НАТО можуть закінчитися, а російсько-українська війна – затягнутися.

6-7 квітня у Брюсселі відбулася зустріч міністрів закордонних справ країн НАТО, на якій обговорювалася поточна ситуація у сфері безпеки. 6 квітня міністр закордонних справ Великої Британії Ліз Трасс [заявила](#) про кінець епохи взаємодії НАТО та Росії, а також закликала партнерів посилити санкції проти РФ та надати Україні зброю. 7 квітня у зустрічі взяв участь міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба, який [закликав](#) країни НАТО негайно реалізувати плани надання допомоги Києву: хоча битва за Донбас уже триває, вона ще не досягла максимального масштабу.

The New York Times з посиланням на високопоставлених західних чиновників [пише](#), що Північноатлантичний альянс розділився на два табори: одні, зокрема Польща та країни Балтії, виступають за повний розрив із Росією, а інші пропонують підтримувати з нею зв'язки. Зараз НАТО [працює](#) над планом постійної військової присутності на східному кордоні для захисту від можливої російської агресії. За словами генерального секретаря Альянсу Єнса Столтенберга, НАТО перебуває "у розпалі фундаментальної трансформації", що передбачає адаптацію до дій Росії.

ЄС ЗАПРОВАДИВ П'ЯТИЙ ПАКЕТ САНКЦІЙ, Україна ОГОЛОСИЛА ПОВНЕ ЕМБАРГО НА ІМПОРТ РОСІЙСЬКИХ ТОВАРІВ

5 квітня Єврокомісія [запропонувала](#) запровадити п'ятий пакет санкцій проти Росії у зв'язку з воєнними злочинами, скоєними російськими збройними силами у Бучі та Київській області. 9 квітня ухвалення санкцій [схвалила](#) Рада ЄС.

Зокрема, ЄС забороняє імпорт російського вугілля, запроваджує повну заборону на транзакції з чотирма російськими банками, а до портів країн ЄС забороняють заходити російським суднам та операторам. Загалом санкції запровадили проти ще 217 фізичних та 18 юридичних осіб. Про заборону імпорту російських нафти та газу серед країн ЄС немає єдиної думки. Так, Німеччина блокує негайне припинення імпорту російської нафти, [повідомляє](#) The Wall Street Journal. 7 квітня депутати Європарламенту ухвалили [резолюцію](#), в якій зажадали від країн-членів ЄС повного ембарго на купівлю у Росії нафти, вугілля, газу та ядерного палива. Президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн сказала, що ембарго на нафту ще обговорюватиметься. Велика Британія [заборонила](#) всі інвестиції в Росію та заморозила активи "Сбербанку", запровадила низку індивідуальних санкцій, обмежень на імпорт та експорт товарів, а також зобов'язалася припинити весь імпорт російського вугілля та нафти до кінця 2022 року.

Західні країни, зокрема Данія, [Італія](#), [Швеція](#), [Іспанія](#), [Латвія та Естонія](#) продовжують масово висилати російських дипломатів.

Введений США новий пакет обмежень [передбачає](#) заборону на інвестиції в Росію, санкції проти "Альфа-банку" та "Сбербанку", низки [авіакомпаній](#) та фізичних осіб. Також США [заявили](#), що не братимуть участі у зустрічах G20, якщо на них буде присутня Росія.

Нова Зеландія [вводить](#) торгові санкції проти Росії у форматі 35-відсоткового мита на весь імпорт, а також розширюючи санкції, що діють, на промислову продукцію, тісно пов'язану зі стратегічними галузями російської промисловості.

Бельгія [заблокувала](#) російські фінансові операції на загальну суму €196,4 млрд, а також заморозила активи на €2,7 млрд.

Кайманові острови, які є великим офшорним центром, [заморозили](#) близько \$7,3 млрд активів, пов'язаних з Росією.

10 квітня Кабінет Міністрів України запровадив повне [ембарго](#) на імпорт російських товарів, юридично закріпивши фактичне припинення торговельних відносин із Росією. За оцінкою Міністерства економіки, заборона російського імпорту блокуватиме щорічно валютні надходження до РФ на \$6 млрд.

ДЕРЖАВНІ ТА ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОДОВЖУЮТЬ РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ РОСІЇ

Нові свідчення воєнних злочинів, що сталися під час окупації російськими військовими частини Київської області України, [опублікувала](#) міжнародна правозахисна організація Amnesty International – опитані нею люди розповіли про позасудові страти, насильство, у тому числі сексуальне, та масове залякування мирних жителів регіону. Генпрокурорка Ірина Венедиктова [заявила](#), що російські окупанти чинили сексуальне насильство щодо всіх гендерних та вікових груп мешканців України. Наголошується, що правоохоронні та державні органи спільно з громадськими організаціями розпочали розробку алгоритму для надання жертвам усіх можливих видів допомоги. Зараз Офіс генерального

прокурора України [ідентифікував](#) понад 500 російських військових, які вчиняли воєнні злочини в Україні, при цьому зафіксовано не менше 5,6 тисячі випадків, що кваліфікуються як воєнні злочини. Глобальна ініціатива "Трибунал для Путіна" спільними зусиллями кількох десятків громадських організацій [задокументувала](#) 1188 епізодів воєнних злочинів Росії, скоєних в Україні. Системний та широкомасштабний характер воєнних злочинів показує, що Росія використовує їх як тактику ведення війни, наголошують експерти ініціативи.

У КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ІДЕНТИФІКАЦІЯ ЗАГИБЛИХ У ХОДІ ОКУПАЦІЇ МІСТА

Триває оцінка ситуації у звільненій від російських окупаційних сил Київської області. 8 квітня у Бучі почалася [ексгумація](#) тіл із виявлених там братських могил. Голова Бучі Анатолій Федорук [заявив](#), що майже 90% убитих у місті людей мають кульові ураження, а не осколкові. До 8 квітня вдалося [встановити](#) особи 163 загиблих місцевих жителів – приблизно половину від знайдених у місті тіл. Супутникові знімки [доводять](#), що тіла вбитих мирних жителів у Бучі з'явилися на вулицях понад три тижні тому, коли місто перебувало під окупацією російських військ. The New York Times [опублікувало](#) відео з повітря, яке демонструє, як російська бронемашина кількома пострілами вбила велосипедиста в Бучі. Після визволення міста мертве тіло біля велосипеда знайшли на цьому ж місці. Така інформація надходить і з інших звільнених від російської армії населених пунктів.

Як [повідомляє](#) Der Spiegel, німецька розвідка перехопила радіоповідомлення російських військових, які підтверджують, що масові вбивства мирних жителів не були випадковими, а були навмисною стратегією придушення можливого опору. З дня на день кількість виявлених тіл збільшується, вже виявили кілька масових поховань. У селищі Макарів [виявлено](#) щонайменше 132 тіла загиблих місцевих жителів, у селі Бузова [виявили](#) братську могилу з тілами десятків закатованих та вбитих людей.

За 35 днів російської окупації у Гостомелі Київської області понад 400 людей зникли безвісти, [повідомив](#) голова Гостомельської селищної військової адміністрації. Відео зі звільненого міста – [тут](#), а Hromadske [розповідає](#) історію жінки, якій вдалося втекти із Гостомелю під час окупації. Голова гуманітарного штабу Київської області Олексій Кулеба [заявив](#), що після російської окупації від селища міського типу Бородянка на Київщині практично нічого не залишилося. За [словами](#) міністра внутрішніх справ України Дениса Монастирського, Бородянка є одним із найбільш зруйнованих населених пунктів області. Станом на ранок 8 квітня у ній під завалами трьох будинків знайшли тіла 26 [загиблих](#) мешканців, на той же день [зниклими](#) безвісти вважаються близько 200 мешканців селища. Фотографії з Бородянки - [тут](#). Ситуація в [Ірпені](#) та [інших](#) населених пунктах області схожа. [Повідомляється](#), що за тиждень на звільненій території Київської області фахівці знешкодили близько 11 тисяч боєприпасів, зокрема розтяжок та мін. Державна служба з надзвичайних ситуацій України

[зазначає](#), що всього обстеження та гуманітарного розмінування потребують близько 300 тисяч квадратних кілометрів території України. Президент України Володимир Зеленський [заявив](#), що через дії російської армії територія України на сьогодні є однією з найзабрудненіших мінами зон у світі. Він вважає, що це теж має розглядатись як воєнний злочин російських сил.

БЛОКАДА МАРІУПОЛЯ, ЗАГРОЗА ЗАСТОСУВАННЯ ХІМІЧНОЇ ЗБРОЇ

Маріуполь, в якому повністю зруйновано близько 90% усіх будівель, більше місяця перебуває у блокаді, російськими військовими закрито всі в'їзди до міста та заблоковано підхід з моря. Продовжуються постійні обстріли міста, про стан справ у ньому [розповідає](#) мер Маріуполя Вадим Бойченко. За попередніми оцінками, загинули близько 10 тисяч мирних жителів міста. Маріупольська міська рада [зазначає](#), що для приховування масштабу злочинів російські окупаційні сили почали використовувати у місті мобільні крематорії.

11 квітня представники так званої "Донецької народної республіки" [погрожували](#) застосуванням хімічної зброї проти українських підрозділів, що закріпилися на території сталеливарного підприємства "Азовсталь" у Маріуполі. Пізніше представники підрозділу "Азов" [заявили](#) про застосування хімічної зброї та трьох постраждалих із симптомами хімічного отруєння. США та [Велика Британія](#) заявили, що перевіряють цю інформацію. Міністерство оборони України також [перевіряє](#) дані повідомлення й попереджає, що ризик використання російськими військами хімічної зброї залишається високим. Президент України Володимир Зеленський [заявив](#), що ставиться до такої загрози максимально серйозно і вважає за необхідне сформуванню такий пакет потенційних санкцій проти Росії, щоб навіть слова про використання зброї масового ураження з російської сторони більше не пролунало.

Триває [практика](#) примусового вивезення мешканців Маріуполя російськими військами, у тому числі пацієнтів та персоналу лікарень, на тимчасово окуповані території України та Росію. Наразі місцева влада формує єдину базу незаконно вивезених людей, за [словами](#) мера міста, їх кількість становить щонайменше 40 тисяч людей. Уповноважена Верховної Ради України з прав людини Людмила Денісова [повідомила](#), що понад 400 з них утримуються в закладі закритого типу, що охороняється, в Пензенській області, їх свобода пересування обмежується. Крім того, щодо незаконно вивезених українців Росія проводить практику примусової паспортизації.

Служба безпеки України [попереджає](#), що російські збройні сили готуються до масштабної провокації у Маріуполі, аби звинуватити Україну у вбивстві громадян. За наявними даними, для цього планується [зібрати](#) в одному місці тіла вбитих росіянами маріупольців і представити їх як масові жертви українських військ, а в медіапросторі вже поширюються тези, що "українці використовують мирних жителів як живий щит". Президент України Володимир Зеленський [зазначає](#), що від успіху оборони Маріуполя загалом залежать позиції України у східних областях та переговори з Росією.

РОСІЮ ВИКЛЮЧИЛИ З РАДИ ООН З ПРАВ ЛЮДИНИ

5 квітня відбулось засідання Ради Безпеки ООН. У своєму [виступі](#) президент України Володимир Зеленський закликав забрати у Росії, яка на цю мить є постійним членом Радбезу, право вето рішення, що стосуються війни в Україні: "Це очевидно, що ключовий інститут миру, який повинен забезпечувати примус будь-яких агресорів до миру, просто не може ефективно працювати". Він закликав негайно реформувати систему ООН, додавши, що Україна готова надати майданчик для одного з головних офісів оновленої системи безпеки. Ключові тези з виступу Зеленського – [тут](#). На тлі оприлюднення доказів звірств, які скоюють російські військові в Україні, [США](#) та [Велика Британія](#) виступили із закликом виключити Росію з Ради ООН з прав людини. Постійна представниця США при ООН Лінда Томас-Грінфілд вказала, що російське членство створює небезпеку, оскільки країна використовує Раду як платформу для поширення пропаганди.

7 квітня Генеральна асамблея ООН [виключила](#) Росію із Ради з прав людини. При цьому Росія одразу після голосування [заявила](#), що сама достроково припиняє свої повноваження у Раді ООН з прав людини. Заступник постійного представника Росії в ООН Геннадій Кузьмін [наголосив](#), що розглядає ухвалену резолюцію про призупинення членства Росії "як неправомірний та політично мотивований крок з метою демонстративного покарання суверенної держави".

ВІДВЕДЕННЯ РОСІЙСЬКИХ ВІЙСЬК, ПРОДОВЖЕННЯ РАКЕТНИХ ОБСТРІЛІВ

7 квітня у Пентагоні [підтвердили](#), що Росія повністю відвела свої війська з Київської та Чернігівської областей, наголосивши, що причина цього – підготовка до зосередження сил у східних регіонах України. Водночас США вбачають ознаки того, що Росія прагне набрати понад 60 тисяч військовослужбовців, новобранців та мобілізованих резервістів, [пише](#) CNN. Крім того, Збройні сили України взяли під контроль практично всю [Миколаївську](#) область, проте її [обстріли](#) тривають. Множинних атак з повітря зазнала Дніпропетровська область, [зруйновано](#) нафтобазу та завод, [аеродром](#). Мер міста Дніпра Борис Філатов [рекомендував](#) жителям, які виїхали звідти, поки не повертатися, а жінкам, дітям, літнім людям і тим, хто не залучений до роботи промислових підприємств і критичної інфраструктури, евакуюватися. Віце-прем'єрка України Ірина Верещук також [закликала](#) людей евакуюватись із певних районів Харківської, а також Донецької та Луганської областей, оскільки після початку нового наступу окупантів зробити це буде майже неможливо. Триває обстріл цих регіонів: так, крім іншого, на Донеччині російські війська [обстріляли](#) місце, де роздавали гуманітарну допомогу, а на [Луганщині](#) - [житлові квартали](#) міст. Також у Луганській області внаслідок обстрілів та пошкодження цистерн двічі відбувалися [витоки](#) азотної кислоти. При цьому мер Харкова Ігор Терехов [закликав](#) мешканців не панікувати та запевнив, що місто добре

озброєне та підготовлене до оборони. Проводити масову евакуацію населення із Харкова [не планують](#).

11 квітня Міністерство оборони України [заявило](#), що Росія майже закінчила підготовку до нової наступальної операції на Донбасі, і на території Донецької та Луганської областей можуть найближчим часом активізуватись військові дії. Зведення Генштабу ЗСУ на ранок 12 квітня – [тут](#).

ОБСТРІЛ РОСІЄЮ ВОКЗАЛУ В КРАМАТОРСЬКУ

8 квітня російські війська із системи "Точка-У" обстріляли Краматорський залізничний вокзал (Донецька область), де на той момент [перебували](#) близько 4 тисяч людей, більшість із них — жінки, діти та літні люди, які чекали на евакуацію. [Загинуло](#) щонайменше 57 людей, у тому числі 5 дітей, та 114 було поранено. Свідки обстрілу розповіли про нього [Hromadske](#). Того ж дня станцію закрили для прийому поїздів, у місті проводиться екстрена [евакуація](#) на приватному та комунальному автотранспорті. Станом на 11 квітня в Краматорську [залишаються](#) до 45 тисяч людей.

Російські пропагандистські ЗМІ [опублікували](#) новини, що на вокзалі армією Росії знищуються "бойовики ЗСУ", пізніше ці тексти видалили. Міністерство оборони Росії [спробувало](#) покласти відповідальність за атаку на Україну, при цьому група розслідувачів Conflict Intelligence Team [азначає](#), що ці звинувачення не витримують критики. У Пентагоні також [підтвердили](#), що ракетний удар по залізничному вокзалу було здійснено російськими військами.

ДИПЛОМАТИЧНІ ВІЗИТИ НА ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ

8 квітня в Україну прибули президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн та голова європейської дипломатії Жозеп Боррель. Вони [відвідали](#) Бучу, а потім вирушили на переговори із президентом України Володимиром Зеленським. Володимир Зеленський [висловив](#) переконання, що Україна та Євросоюз поділяють спільні цінності захисту свободи та прав, та подякував за підтримку, спрямовану на постачання зброї Україні, а також за санкційну політику Євросоюзу щодо Росії.

Президентка Єврокомісії передала Володимирі Зеленському опитувальник для вступу до ЄС. Віце-прем'єрка із європейської та євроатлантичної інтеграції Ольга Стефанішина [зазначила](#), що Україна може отримати статус кандидата на вступ до Європейського Союзу у червні 2022 року. Крім того, Жозеп Боррель [оголосив](#) про поновлення роботи Представництва Європейського Союзу у Києві. 9 квітня до Києва [прибув](#) прем'єр-міністр Великої Британії Борис Джонсон. Під час зустрічі з президентом України Володимиром Зеленським було [обговорено](#) питання посилення підтримки України. Після переговорів Борис Джонсон [оголосив](#) про новий пакет фінансової та військової допомоги.

На спільному брифінгу Борис Джонсон [підкреслив](#), що Сполучене Королівство продовжить посилювати санкційний тиск на Росію і надавати допомогу Україні, при цьому Британія не обмежуватиметься заморожуванням активів або санкціями проти російських олігархів: мета - вплинути на можливість Росії використовувати свої енергетичні ресурси.

СИТУАЦІЯ З БІЖЕНЦЯМИ

На 10 квітня, за [даними](#) Управління верховного комісара ООН у справах біженців, кількість людей, вимушених виїхати з України, перевищила 4,5 млн осіб. Від початку повномасштабного російського вторгнення в Україну Управління верховного комісара ООН з прав людини [зафіксувало](#) в Україні загибель 1793 цивільних осіб, ще 2439 отримали поранення. Проте організація зазначає, що насправді кількість жертв значно вища, оскільки отримання інформації з деяких місць, де велися інтенсивні бойові дії, затримується, а багато повідомлень все ще чекають на підтвердження.